

Qaillun Enelgutminek Calluayaram Cayailkuciillerkaan Pisquutengyungacia

Akngirnayukluten alingekuuvet, qayagauqiu 911. Qayagauryugngaan-llu National Domestic Violence Hotline-aaq wani 1-800-799-SAFE (7233) wani-llu 1-800-787-3224 (TTY) wall' qanercuutevkun igarluku "start" wavet text-arcuutmun 88788.

Nataqucugngauten ikayurkavnek alingyailkutamek pillerkiuryukuvet internet-aakun, naaqivigmi, nunavni-llu pitangqerkan enelgutminek callugciullret uitaviitni wall' qessangraata picirkartuyarciullret uitaviitni. Paqesgu <https://andvsa.org/find-help/member-programs/> yuaryukuvet nunavni enelgutmegnek calluallret ikayurkaatnek cali qessangraan picirkartuyarciullrem uitavigkaatnek.

Apyutkangqerkuvet wall' mumigcistekaryukuvet, ikayungcarniartuten qanercetaarvigpenek.

Cauga Enelgutminek Calluayaram Cayailkuciillerkaan Pisquutii?

- Cayailkuciryaraam pisquutii sign-ararkauggaa cuqcistem cali ellimerluku yuk camek pisqelluku wall' pisqevkenaku alingenritlerkan pitekluku. Tangruaqerluku, cayailkucet pisquutait amllerqunek pillerkiurilartut taumun yugmun ullaasqevkenak cali qalarutengnaqesqevkenak.
- Imiriyugngauten apluku qanercetaarvik cayailkuciryaraamek pisquteryugniluten kia enelgutminek calluallrukaaten. Imiricugngaaten cali irniaten wall' kina aulukngaan.
- Cayailkuciryaraam pisquutiinek aptelleq ayuqenrituq nallunrirceciilleq inerqutmek navgilriamek tegustenun. Nallunrircecugngaaten tegustet inerqutmek navgilriamek imiriyukuvet.
- Makut alerquatet qanevsiarumaut qaillun imirillerkavnek enelgutminek calluayaram cayailkuciryaraan pisquutekaanek. Nallunrivsiaryugngauten wani ak-courts.info/pub22.

Qaillun apcugngasia qanercetaarvik cayailkuciryaraam pisquutekaanek imiriyukuma?

Imiriyugngalriit PDF-aat Imirarkat

- Imirillerkaq Kaigassuutmek Enelgutminek Calluallrem Cayailkucircuutekaan Pisquutiinek. Atauciq yuk, una imirarkaq aturluku [DV-100](#). Atauciq yuk cipesngaluku (waten, elpet irniaten-llu), aturciqan una [DV-100M](#).
- Tamaita imirarkat enelgutminek calluallret paivngaut internet-akun wani ak-courts.info/dvforms.

Petition Wizard-aaq

- Elpenek imirpeknaku kaigassuutem imirarkaa, Petition Wizard-aaq aturyugngaan, internet-akun imirissuutnguuq apertuagiaqluni qaillun ayallerkarpenek. Iquani, ciuniurciquten imillerpenek kaigatmek tun'arkavnun qanercetaarvigmun.
- Paivngauq internet-aakun wani ak-courts.info/dvwizard.

Qaillun imiryugngasia kaigassuun?

Kaigasta. "Kaigasta" cayailkucisqumalriaruuq kaigatem pisquutiikun. Elpenek imiriskuvet kaigatmek, kaigastenguuten-gguq. Imiriskuvgu kaigatmek mikelnguq, tauna mikelnguq kaigastenguuq. Igauulluku mikelnguum atra, anutiiran erenra, qaillun-llu ilakellerpenenek tauna mikelnguq.

Kiugarkaq. “Kiugarkaq” yuguuq apeskengan cayailkucisqelluten ellinek. Igautarkaugan taum kiugarkam atra tamalkuan cali, nallunrilkuvgu anutiiran erenra. Kiugarkaq 18-aaqsailkan, ikayuutngulartuq igautellerkaak angayuqaagken atrik, aulukestii, wall’ allam yuum alerquucet maligluki aulukekii tauna mikelnguq.

Caliagerkam Naaqutii. Igaucaquunaku wani cetermi – qanercetaarviit calistaita naaqutkaanek cikirciqaa igauulluku-llu.

Ayuqenrilnguut Kaigassuucet Pisqucet Apervikuaksugngakten.

- **Kaigassuutem Pisqutii Ak’anun Pinarqenrilnguom** (cali aprumaluni “ex parte” pisquun) egmianun cayailkucirciqaaaten. 20 ernerni taktalartuq taugaam cuqcistem takliriyugngaluku. Cuqcistem piurcecugngaa wall’ piurcetevkenaaku kaigan igalten tangvagluki kiingan cali canek picitutassiirutengqellren tangvagluku niicugnuluki ciunerkiuriaqata, quyurtellrullikata. Cuqcistem piurcecugngaa kaigatem pisqutii qanrutenrilengraan kiugarkaq imirillruniluten kaigatmek, cali niicugganrilengremiu tauna kiugarkaq. Kiugarkaq qanrutenrilengerpeggu imiriyugngauten kaigatem pisquutekaaneq, taugaam imirillrukuuvet, cet’rarkaugan yaassiicuar imirarkami qanrulluku-llu cuqcista qaillun qanrutengnaqlerpenek tauna kiugarkaq kaigatmek imiriniluten.
- **Ak’anun Pisquutekaq** taktayugngauq allrakurriluni. Cuqcistem ak’anun pisquun piurcecugngaa niicugnirraarluku ciunerkiurirraarcelluki. Kiugarkaq ernerkiurumaaciuguq 10-aaneq ernernek qanercetaarvigmi niicugnirraarluki ciunerkiurillerkaatnek cali qalartellerkiurangqerrarkauluni tuani niicugnirraarluki ciuniurillerkaatni. Kiugarkaq nallunairraartelluku, taugken taiyuumiitellrulluni niicugnirraarluki ciuniurillratni, cuqcistem piurcecugngaa pisquun. Itercestet wall’ tegustet nallunairarkaugaat tauna kiugarkaq niicugnirraarluki ciuniuriqatallratnek.
- Tamarckenka **Ak’aningailnguq Ak’aniarka-llu Pisquutek.** Tamarkeggenka pisquutek piukuvkek, cetermiaragken yaassiicuaaraak pisquutvet imiraani. Apyutkekvkek tamarkeggenka pisquutek, ak’aningailnguq-llu piurcelluku, qanercetaarvigmi niicugnirraarluki ciunerkiurillerkiurciqut tuani-llu cuqcista pillerkiuriluni ak’anun cayailkucillerkam pisquutkaaneq. Kiugarkaq ullaucugngaciiquq niicugnirraarluki ciunerkiurikaata ingluturyugngaluku-llu tauna pisquun. Ak’aningailnguq pisquun piurcetenrilkatgu, qanercetaarvik ak’anun pisquutkaarkameq niicugnirraarluki ciunerkiuriyugngauq wall’ pivkenaani.

Qaillun Aipaquciak/Ilakutellrak Kaigalria Kiugarkaq-llu. Unangyukuuvet enelgutminek calluallret cayailkucirrsuutekaata pisquutkaaneq, igausngalriit iliitnek aipaqaarkaugan/ilakarkaugan kiugarkaq. Igausngaut qaillun aipaqaarkauciit/ilakarkauciit apertuagarkat kalikaitni 5-aami. Ceterluku yaassiik imirarkami ayuqekii aipaqucia/ilakucia taum. Iilitnek aipaqucit/ilakucit catailkan, imiriyugngaciiquten Sexual Assault wall’ Stalking Protective Order-aameq. Requesting a Protective Order ingluturluku Stalking wall’ Sexual Assault-aat apertuutait yuvrirniaraten (imirarkaq [CIV-751](#)) nallunrivsiaryukuvet.

Qanrutekluku Enelgutminek Calluayaraq. Pillerkiurikuni cayailkutmek pisquutmek, cuqcista umyuarateqarkauguq inerquutmek navgillruniluku tunginun enelgutmi calluayaraanek. Nallunritenrilengerpeki atrit inerquutnek navgiyarat wall’ naliit tusngaciiit elpenun, taugaam qanrutkenqegcaarkaugan kiugarkamun callrucin elpet wall’ irniaten. Igautengnaqaqluki erenrit, nani-llu pillrucciit umyuaqekuvki. Igaucimalriartangqertuq enelgutminek calluayaram inerquutain navgutaaneq apertuutet iquatni.

Cayailkutkamek Kaigalleq. Cayailkuciryaram pisqutiin qanrucugngaa kiugarkaq enelgutminek calluasqevkenaku, maligcuarasqevkenaku, wall' piurasqevkenak elpet, wall' alingcira'aresqevkenak. Kaigayaaram imirarkaani igausngaut amlleret tangruarucet apcugngakten cayailkuciryaraat. Iloit cayailkuciryaraat kiingan ak'anun cayailkucirsuutnguut. Umyuarqeqluten cam qaunqenruciigaten cali qaillun yuucin utertenqigcecugngaa. Cuqcista apcugngaan pisqutliisqelluku kiugarkaq akilicisqelluku enelgutminek calluallra, igauqaarluki apertunqegcaarluki akilitarkat akitutacirkaat-llu. Akilitarkat kalikartainek maligciniartuten (iinrivigtellerpet akilitarkaaneq, kalikartaaneq akilitarkarpet cimirkait navgumalriit, etc) ak'anun niicugnirraarluku ciunerkiurivigmun.

Mikelngurmek Aulukiyaqaq cali Mikelngurmun Aulukinrilnguom Akilitarkaa.

Irniangellrukuvtek kiugarkaq-llu, apcugngaan cuqcista ak'aningailngurmek pisqutlisqelluku nani uitallerkiurluki irniatek. Qanevsiarutenqegcaarluku umyuartullerpeni qakuaqan elpet aulukarkauciten cali qakuaqan kiugarkam aulukarkaucii irniatek, qaillun-llu irniatek agutaallerkarpetegnek elpetegnun cayailkuciryaraq pisqutlillrukutgu. Cali apcugngauten kiugarkamun irniatek aulunkenrilaaki akilicisqelluku. Mikelngurmun aulukinrilnguom akilitarkaaneq apeskuvet, cuqcista qanrutenqegcaarniaran nallunairarkaaneq pitacirrarpetun kiugarkam akingutiinek. Malikiniartuten tax-aneq imirat tarenraitnek akingutevtek-llu kalikartaagneq ak'anun niicugnirraarluki ciunerkiuriyaarmun.

Ikayungcallerkaq Tegustenun. Ikayuryukuuvet itercestenun wall' tegustenun utertenqigtengnaqlerpeni enevnun, wall' nak'miin cauceten, qunguturaaten, wall' irniaten aqvayukuvki, qanevsiarulluku cuqcista canek ikayuryullerpenek.

Kiugarkamek Nallunairarkat. Mat'um nallunairarkam ikayurciqai tegustet kiugarkam nanlucianek tun'arkaukatgu kiugarkaq tarenraaneq cayailkuciryaraam pisqutiinek cali nallunairutiinek ak'anun niicugnirraarluki ciunerkiurillerkaatnek. Tegustet nataqesciigalkunegtegggu kiugarkaq tunenaluku kalikam tarenraa, tauna cayailkuciryaraam pisqutii maligtaqutassiirciigaciqaat, taumek **arcaqalriaruqapiartuq** nallunritetaacirravtun nallunairillerkan. Confidential Law Enforcement Information Sheet-aq (imirarka [DV-127](#)) tapqusngalria kaigatmi igavsiarvigmek pingqertuq igallerpet igavsiarvigkaaneq. Cali iminritevkenaaku iminqegcaarniaran imirarka [DV-127](#)-aaq.

Kaigatmek Nallunairarkat. Qanercetaarviim unaksugngaarkaugaaten nallunairyukunegtegggen qanercetaarvigmi niicugnirraarluku ciunerkiuriquatallermeggnnek cali kalikanek imirarkanek paivucukunegtegggen, taumek **cakneq arcaqalriaruq** cuqcivigmun tun'llerkaten qayagaurcuuten, email-an pingqerkuvet, kalikivigkun-llu tuyurviin. Apeskuvki, mak'ut nallunairuceten eksugngaut allakamun caqumun kiimeng-llu cuqcivigmi calistenun paivngaluteng cali kiugarkamun paivngavkenaaten. Qanrutkumaarkausqenrilkuvki nallunairuceten, qanevsiarutniaraten qanercetaarvigmi kalikat aulukestiinun imirikuvet kaigatmek.

Sign-arluku Imirluku-llu Kaigan. Sign-ararkaagan kaigaten ciuqerrani takarnarquciiristemun kalikanek wall' qanercetaarviim igartiin. Takarnaquuciiristailkan wall' qanercetaarvigmi kalikat aulukestailkan, sign-arniaran kaigan tapirluku Self Certification-aamek (No Notary Available-aamek) (imirarka [TF-835](#)). Sign-aquvgu kaigan, akquten-gguq tamaita igalten piciniluki. Kaigaten ayageskuvgu computer-aatgun, tarenraaneq qelkiniartuten aarnaillrakun. Tungaunak imirillrukuvet kaigatmek, qanercetaarvigmi kalikanek aulukitulim tarenraliciiqaaten kaigatevnek, tauna-llu qelleknianan aarnaillraggun. Kaigaten tuyuqsugngaan email-akun (email-arvigkait: <https://courts.alaska.gov/court/efiling.htm#featured-content-1>) wall' elpenek nunavet qanercetaarviani. Kiingan apeskuvet ak'anun piugarkamek pisquutmek, kalikivigkun tuyuqsugngaan (tuyuqvigkait: <https://courts.alaska.gov/court/index.htm>).

Caciqa imirraarlua kaigatkaanek cayailkuciryaraam pisquutkaanek?

Ak'aningailngurmek cayailkuciryaraam pisquutkaanek apeskuma, cuqcistem yuvrillerkaa cukaciquq, amllergunek yuvriumalartuq imirillerpet erenrani. Cuqcista niicugnirraarluni ciunerkiuriyugngauq wall' pivkenani. Apcugngaan qanercetaarviim kalikaanek aulukituli qaillun pitullritnek. Upinganiartuten utaqallerkarpenek cali/wall' paivngaluten qanercuuten kiugeryukaarluku niicugnirraarluku ciunerkiurillerkavnun qavcini sass'ani imirraarluten. Cuqcista pillerkiuriciiquq piurcelluku wall' picurcetevkenaku cayailkuciryaraam pisquutkaa.

Imirillrukuuvet kiingan ak'anun cayailkuciryamek pisquutmek, qanercetaarviim kalikaanek aulukitulum cikirciqaaten wall' tuyurluten kalikivigkun nallunairutmek qaku tauna ak'anun cayailkuciryaram pisquutkaa niicugnirraarluku ciunerkiuriciiqellranek. Cuqcista pillerkiuriciiquq piurcetlerkaanek niicugnirraarluki ciunerkiurirrartelluki.

Caciqa-mi cuqcistem piurcetenrilkaku kaigatka ak'aningailnguq cayailkuciryaraq pisquun?

Imilten tamaita kaigatvani piungaitut. Imiriksailngurtun kaigatmek ayagtuurciquuten. Aptellrukuvet ak'anun pisquutmek, qanercetaarvik niicugnirraarluki ciunerkiuriyugngauq (tayima 2-3 nitiilik iluagni) niicugnillerkarpetegnek elpet kiugarka-llu ciin picurcesqumaallerpetegnek wall' picurcesqumanritlerpetegnek ak'anun pisquun.

Caciqa cuqcistem piurceskaku kaigatka ak'aningailnguq cayailkuciryaram pisquutii?

Ikayurillerkait Tegustet. Cuqcistem pillerkiullrukaaki itercestet wall' tegustet ikayuusqelluki maligtaquvkarluku pisquun (waten, ikayurluten cautevnek wall' irniarpenek), nallunaircetniraten nunavni tegustet aulukesqelluku man'a.

Pillerkillerkaa Kiugarkam. Qanercetaarviim egmian nallunairceciiqai tegustet cayailkuciryaraam pisquutiinek taukut-llu tegustet tunengnaqluku tarenraa kiugarkamun. Man'a aprumauq "pillerkirluku" cayailkuciryaraam pisquutii. Itercestem, tegustem, wall' nunacuarni VPSO-ri aulukarkaqaat pillerkillerkaa kiugarkaqa taumek cayailkuciryaraam pisquutiinek. Nallunriryukuvgu pisquun pillerkillrullranek, qayagauryugngaaten tegustet qayagaurcutait wall' paqluku CourtView-mi (Tayima nallunairkait taktayugnauc 72-aanek sass'arrluni nallunairucet nutartellerkait CourtView-mi). **Elpenek pillerkircuun tunyarturyaquunaku kiugarkamun.** Man'a alingnaqsugngauq elpenun, cali tangvaumalriarunrituq alerquutet maligluki pillerkiryarauluku. Pisquun maligtaquunarilartuq tunraartelluku tegustenun.

Narurciyaraa Cayailkuciryaraam Pisquutii. Kiugarkaqa pillerkirraartelluku pisquutmek, inerquutmek navgiyaurciiquq kiugarkam narureskaku pisquun. Qanrutkaqluki narurcimaagan cayailkuciryaraam pisquutii nunavet tegustainun.

Ciuqvaarni Niicugnirraarluki Ciunerkiurillerkat. Aptellrukuuvet ak'anun cayailkuciryaraam pisquutkaanek, qanercetaarviim niicugnirraarluki ciunerkiurillerkiurciquq niicugnillerkavtegnak elpet kiugarka-llu picurcetlerkaanek wall' picurcetenritlerkaanek ak'anun pisquun. Unguciilkuvet qaku niicugnirraarluku ciunerkiuriciiqellratnek, qayagaurniaraten nunavni qanercetaarviten apluki-llu.

Cimirluku, Yaaqsigikanirluku, Taqevkarluku Cayailkuciryaraam Pisquutii. Cuqçista pillerkiurrartelluku cayailkuciryaraam pisquutiinek, apcugngaan cuqçista:

- cimisqelluku (kitukanisqelluku) pisquun. Aturluten Request to Modify Protective Order-aamek (imirarkağ [DV-131](#) wall' [DV-131M](#)).
- ayagtuusqelluku (yaaqsigikanirluku) ak'anun pisquun. Aturluten Request to Extend Long-Term Protective Order-aamek (imirarkağ [DV-132](#) wall' [DV-132M](#))
- Taqevkarluku (piunrircelluku) pisquun. Aturluten Request to Dissolve Protective Order (imirarkağ [DV-133](#) wall' [DV-133M](#))

Makut imirarkat paivngaut kalikauluteng qanercetaarviim kalikanek aulukestiin caliviani, cali internet-akun wani ak-courts.info/dvforms. Inerqutnek Navgiyaraa Enelgutminek Calluayaram

Inerqutnek Navgiyaraa Enelgutminek Calluayaram

Enelgutminek calluayaram inerqutnek navgiyarai:

- Inerqutmek navgillruarkauguq wall' navgingnaqellruarkauguq; cali
- Inerqutmek navgillruarkauguq enemi uitatuli enelgutminek; cali
- Inerqutmek navgillruarkauguq igausngalrianek Alaska- alerqutet tusnganritni, wall narurcillruluni ayuqiinek allami nunami wall allami state-ami.

Kangia "enelgutkellriit" Alaska-m enelgutminek calluayaraan alerqutaini:

(1) Taqneret wall' 18-aaqsailinguut mikelnguut agtuusngalriit ilitnek ukut:

- Maa-irpak wall' ciungani aipaullruluni
- enelguteklutek wall' enelgutkellrulutek ciungani
- tangrutaqlutek wall' akusrarutaqlutek aipaqtuluutek (wall pitullrulutek ciungani)
- aumegtegun nakmiin ilaklutek wall' ilaksagutellruluku tekisngaluku "cetamaqliit ciuliarit"
- kassuusngalutek wall kassuusnganrillrulutek
- irniarlutek

(2) 18-aqsaunani irniara taum yuum iliitnek ilakuciita section (1)-aami.

Igausngalriit inerqutnek navgiyaarat atuuyugngalriit enelgutmegnek calluayarat pisquutiit:

Ilalkiyarauguq kia alla yuk temiiggun akngircetaaqaku, wall' kia yuum alingciraaqaku akngirciiqnuluku alla tauna yuk cali nallunaunani piyungaluku. Alingcirasciullrukuuvet, cayailkutmek pisquutengyugngauten taum kiugarkam temevgun akngirteksailengraaten.

Pitsaqluku Ekuavkariiyaraq wall' Inerqutmek Navgiluni Murilketaunani

Ekuavkarilriaruciquq yuum navgurluku ekuavkaqaaku wall' qagercelluku allam uitavia. Cali pitsaqluku ekuavkariyarauguq navguquvgu ekuavkarluku wall qagercelluku uitaviin alla yuk cakneq akngirceskuvgu.

It'rayarauguq kina itraqan wall' naparngalriami enemi uitauroaqan inerqutnek navgiyarturluni alerqutet maligtaquvkenaki.

Inerqutnek navgiluni inerciigatellriaruug yuum pingnaqluki navguquniki allam yuum cautai. Inerqutnek navgiluni inerciigatellriaruug cali navgurillrem cautai ilakluki navguumakaata.

Inerquutnek navgiluni itrarkaunrilkeminun itellriaruug kia itraqaaku wall' alerquutet maligtaquvkenaki uitauraqan nunautekenrilkemiini, enekenrilkemiini, wall nunakuarcuutekinrilkemiini.

Ilalketarilartuq qunguturaa nek kia nallunrilengremi tuquskuniu wall' akngireskuniu ungunsiq qunguturalria, tatamcingnaqluni, aaryugcetaariluni, wall' alingcetaarluku alla yuk.

Aulukarka qenrilkeminek allurcilriaruug ilakellriit iliit teguluku aulukluku-llu mikelnguq alerquutet-ggun piunarquciilengremi, **cali** yuum allurrluku irniraneq alerquucetgun aulukesti ak'anun. Tangruarluku angayuqaak aipaak tegukuniu ayauluku irniani state-amek aipaquesqumanrilamiu aipaminun ak'anun, alerquutet-ggun piunarquciilengremi. Aulukarka qenrilkeminek allurcilriarunrituq angayuqaak aipaa pitsaqevkenani utertenqicetenrilkuniu irniani sass'arkiurallmegni.

Pitsaqluku qellekluku cali pitsaqluku akeqnerllugcelluku inerquutnek navgilriaruug aprumalutek "blackmail." Kina alingciraaluni akngirceciqnuluni wall' allaggun akngirciiqnuluku allam cautainek unangengnaqkuni, wall' taum alla yuk piyunrilliinek cavkarluku. Tangruarluku kina alingcetaariluni nallunrirciiqnuluki allat kasngunarqellriamek ellinek internet-akun cikinrilkuvgu akimek.

Ilangciarluki Alingcetaarutnguug kia, pingnaqluku ilangciarluku alingcetaaraqaaku wall' uumicaaraaqaku alla yuk:

- qayagauruluq qanercuutekun taqngaunani-llu, tauna yuk qayagaurciigatevkarluku wall' qanercuun kiusciigatevkarluku; wall'
- qayagaurtuurluku sass'ani piciatun; wall'
- qayagauruluq wall' computer-aakun nallunrircelluku kituucini qanrutkevkenaaku wall' kasngunaqluni, wall' alingcetaarluku akngirciiqnuluku wall' akusraruciiqnuluku; wall'
- elliluki wall' aruqluki tarenrat, tarenraillret, wall' tangruarutet maniilriit allam yuum taqiik, terr'a, arnam amaak, wall' maniilrianeq yugnek akusrarucilrianeq.

Ayakauciyaarauguq yuum alla yuk qessangraan teguaqaku. Amllergunek, kangingqelartuq teguskenglleq umyuarteqlartuq tegullni temiikun akngirnaluku akusraruteknaaluku-llu, aarnarilartuq cakneq akngirnayukluku ayakautelleq, wall' iirnayukluku ayakautellra nataqesciigalillerkaa-llu aarnaqpiarluni.

Alingnaqlermikun aarnarilartuq yuum callmikun aarnarivkaraaqaku akngircugngarivkarluku alla yuk. Tangruarluku alulainanerpeni tumyarami caniqlivet-llu tegulerluku alularcuun, picurlagcecugngarivkarluten tumyaramek yuugareskuvet.

Teglegikuni yuk aknerrluggluni, wall' alingciraluni, teglegiluni akinek wall' cautainek allam. Aki wall' caucet avatiinetaarkaугut akeqneqlugciullrem wall' alingcetaarciullrem.

Akusrarutetgun inerquutnek navgiyaaraq ilangqertuq tamaita akusrartesciuryarat, akusrarutekilriit 18-aqsailngurmek mikelngurmek, nakmiin ilaminek akusrarciyaraq, cali ellminek temni maniluku. Akusrarcilartut kassuusngalriarungremeng. Inerquutnek navgiyaram ilakaa kalikani wall' tangruarcuutni ilakaqata mikelnguut 18-aaqsailnguut, taugaam allat kalikat wall' tangruarcuutet-ayuelllriit inerquutnek navgiyarauyuitelartut.

Maligcuariyaarauguq kia nallunairturluku alla yuk, apcimanrilengraan, **cali** taum alla yuk alingevkarluku akngirtellerkaaneq wall tuqucesciullerkaaneq.

Alingnaqluni allanek yugnek alingcetaariyaaraugaq kina qanruciaqan tuqunarqellriartangqerniluku alinglluku alla yuk akingirnayuklukuartelluku. Tangruarluku, qayagaurluten qanercuutekun qanrulluten-llu alingevkarluten tuquciiqniluten nutegluten ankuvet enevnek. Inerqutnek navgilriaruug cali alingcirallran qimagceskaki anevkarluki napangqalriamek calivigmek wall' enemek wall' arenqiallugceskaki allat yuut.

Narurcilria cayailkuciimek pisquutmek waten yuum piarkaunrilkeminek cakaaku alla yuk qanrumaangan enelgutminek calluayaraami, maligcuayaraami, wall' akusrarutekluku pisqumanrilngurmi cayailkutiin pisqutiini.

Tauna-mi inerqutmek navgilleq tungemnun wall' irniamnun 18-aqsailngurmun igaucimanrilkan pikani?

Inerqutmek navgilria igaucimanrilkan pikani, allaggun ikayurkangengnaqarkaугuten. Mak'ut ilakenritai enelgutminek calluayaram inerqutnek navgiyarat unangengnaqellriami cayailkutmek pisquutmek:

- Tegliulleq
- Pinguarceciiyaraq
- Iinrurrluut wall' tangarpallagyaraq
- Murilketaicaraq irniaminek
- Narurciyaaraq qanercetaarviit pisqutiitnek (Cayailkucet pisqutiit ilakevkenaku) ilakluki aulukiyaraq, cenirtellerkaq, cali cingumayaraat pisqutait
- Iqluquutekiiyaraq
- Alingcetaariluni alerquutetgun imiriciqniluni wall' qanruciluni itertestenun wall' allanun anguyagtet caliviitgun